

Utbildningsnämnden

Datum:
2024-01-23

Diarienummer:

Svar på interpellation från Christopher Lagerqvist (M) om sommargymnasiet

Christopher Lagerqvist (M) har ställt en interpellation med frågor om sommargymnasiet, jag besvarar dessa nedan.

1. Är ni vara villiga att låta Skolinspektionen göra en utredning och granskning av sommargymnasiet, där exempelvis sambedomningen med ämneskollegan, sparade betygsunderlag för eleverna med överbetyg, och det löpande samarbetet gällande planering och uppgifter särskilt granskas?

Ärendet är anmält av privatperson till Skolinspektionen och huvudmannen ska lämna svar senast 19/1. Utbildningsförvaltningens utredning av betygsättningen bifogas interpellationssvaret.

2. Hur tänker ni säkerställa att liknande situationer med ”överbetyg” i sommargymnasiet inte sker igen?

Utbildningsförvaltningens utredning av betygsättningen vid årets sommargymnasium visar att det förvisso satts fler höga betyg i samhällskunskap 1b än tidigare år, men att det utifrån elevunderlaget ändå inte är ett helt orimligt utfall, se bifogad utredning. De centrala ämnesgruppernas pågående arbete för att säkerställa rättvis undervisning och betygsättning för huvudmannens samtliga gymnasieskolor kommer att ses över. HR har fått uppdraget att undersöka hur kommunen givet gällande arbetstidsavtal för lärare ska kunna anlita befintliga legitimerade lärare för sommargymnasiet utan att det ska påverka ordinarie verksamhet alltför negativt.

3. Hur har Uppsala kommun granskat elevsvar vid delbedömningar, och hur har Uppsala kommun granskat det samlade betygsunderlaget hos respektive elev och jämfört det med betygsgriterierna?

Kurserna historia och samhällskunskap genomfördes av en utbildad lärare som ännu inte hade fått ut sin lärarlegitimation. Där gick tillförordad rektor som är legitimerad lärare i matematik, historia och programmering, in och hade resonemang med läraren kring hur kurserna var upplagda, centralt innehåll och betygsgriterierna under kursernas gång. Betygen sambedomdes senare i en dialog och som underlag användes en sammanfattande dokumentation som summerar de kunskaper eleverna visat i olika

bedömningssituationer. Huvudmannen menar att sommargymnasiet därmed uppfyllt de krav som ställs i skollagen för de fall en icke legitimerad lärare ansvarar för undervisning och bedömning.

Eva Christiernin (S)

Utbildningsnämndens ordförande

Utbildningsförvaltningen

UtredningHandläggare:
Rikard Nølgren

Utredning av synpunkt/klagomål

Sammanfattning av anmälarens redogörelse

Anmälarna anför att elever som ej nått godkända betyg efter ordinarie kurs ofta når höga betyg på sommargymnasiet, vilket man anser vara orimligt. Kritik har riktats främst mot betygsättningen i engelska och samhällskunskap i anslutning till årets sommargymnasium.

Gällande SAMSAM01B menar man att ”I en vanlig gymnasieskola är detta ett betygsresultat högt över genomsnittet”. Vidare framför man kritik mot att undervisningen och betygsättningen i denna kurs genomförts av en lärarstudent som ännu ej fått sin lärarlegitimation. Samt att rutinen från tidigare år varit att ”spara betygsunderlag och låta elevens ordinarie lärare få se betygsunderlaget vid överbetyg” tagits bort. Man vill därför få del av betygsunderlaget och arbetsgången för samplanering och sambedömning med legitimerad lärare.

Förvaltningens redogörelse (avseende anmälarens uppgifter)

Fördelning i procent för betyg satta av sommargymnasiets personal i juli 2023 jämfört med samtliga betyg satta i angivna kurser i Uppsalas kommunala gymnasieskolor läsåret 2022/23.

BETYGSFÖRDELNING I PROCENT: SOMMARGYMNASIET JÄMFÖRT MED (SAMTLIGA BETYG)

KURS	A	B	C	D	E	F
ENG05	0 (22)	0 (26)	4 (24)	0 (13)	15 (12)	81 (3)
ENG06	3 (19)	7 (26)	17 (27)	14 (14)	41 (10)	17 (4)
SAM01B	20 (27)	12 (20)	8 (26)	32 (14)	20 (10)	8 (2)

Tabell 1. Betygsfördelning läsåret 2022/23

ENG05: 5 av 33 elever har fått ett godkänt betyg från sommargymnasiet, varav 1 elev erhållit ett C och 4 elever nått E. 21 elever har fått ett F och 7 har ej betygsatts. Här är den intressanta frågan kring resultat och undervisning knappast antalet överbetyg.

ENG06: Även för ENG06 är andelen överbetyg (D-A) som förväntat betydligt lägre för sommargymnasiets elever än för snittet i kommunen. 1 av 29 elever har fått betyget A, 2 har fått betyget B och 5 har fått C.

Sommargymnasiets undervisning och betygsättning i engelska har genomförts av legitimerade lärare.

SAMSAM01B: Tabell 1 visar tydligt att betygsnivån inte, som anmälarna angivit, är högt över vad som gäller för en ”vanlig” klass utan tvärtom lägre. Däremot är andelen höga betyg större i sommarskolans SAMSAM01B än i de undersökta engelskakurserna. 5 av 25 betygsatta elever har bedömts vara värda betyget A. En jämförelse med betyg satta i SAMSAM01B från tidigare års sommargymnasium visar också att andelen höga betyg var större sommaren 2023, vilket framgår av tabell 2 nedan.

BETYGSFÖRDELNING I PROCENT FÖR SOMMARGYMNASIETS SAMSAM01B						
	A	B	C	D	E	F
2020	7	7	0	17	38	31
2021	5	0	5	10	71	10
2022	18	6	12	0	24	41
2023	20	12	8	32	20	8

Tabell 2. Betygsfördelning SAMSAM01B för sommargymnasiet åren 2020 (29 elever), 2021 (21 elever), 2022 (17 elever) och 2023 (25 elever)

Att göra rättvisa jämförelser av betygsresultat mellan olika elevgrupper, lärare och år är generellt svårt då resultaten kan bero av så många parametrar. För sommargymnasiet är det kanske extra svårt då eleverna kommer från olika skolor, såväl kommunala som fristående, och har olika motiv för att läsa just kursen SAMSAM01B. Det är inte ovanligt att högpresterande elever måste läsa in kursen för att täppa till luckor i studieplanen som uppstått i samband med byte av skola och/eller program. I Bilaga 1 finns en sammanställning av samtliga betyg för de elever (i kommunal gymnasieskola) som 2023 fått betyget A från sommargymnasiet i denna kurs.

En del elever som vill/behöver läsa kursen under sommaren har inte heller möjlighet att delta i sommargymnasiets undervisning och genomför därför i stället provning på den egna skolan. Diagram 1 nedan visar betygsfördelning för samtliga betyg satta i kommunala gymnasieskolor i kursen SAMSAM01B de senaste fyra *somrarna* inklusive betyg från sommargymnasiet.

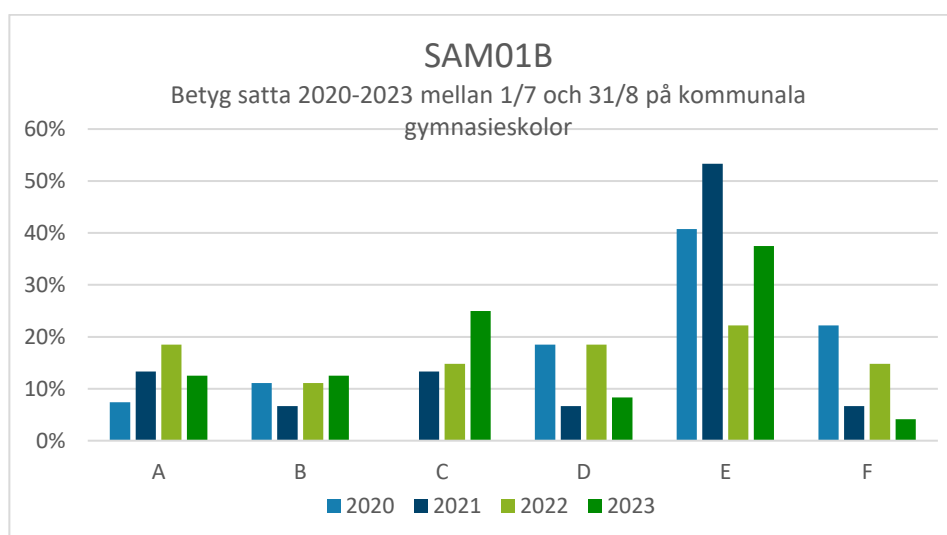

Diagram 1. Totalt antal elever som visas i grafen är 27 (2020), 30 (2021), 27 (2022) och 24 (2023). Datumintervallet krävs då sommargymnasiets betygshantering följt olika rutiner olika år.

Tillsättande av lärare: Undervisning och betygsättning i sommargymnasiets kurs i SAMSAM01B har sommaren 2023 genomförts av en icke legitimerad lärare i samråd med en legitimerad lärare. Tyvärr valde de legitimerade lärare som sökt tjänsten att tacka nej då de erbjöds densamma.

Eventuella regleringar/bestämmelser som ska åberopas i ärendet

Frågan om att få ta del av arbetsgången mellan den ej legitimerade och den legitimerade läraren:

Enligt Skollagen (2010:800) 3 kap. 16 § gäller följande: ”Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.”

Skolverket förtydligar: ”Den legitimerade läraren behöver dock varken delta i kollegans undervisning, medverka i kollegans arbete med att utforma ändamålsenliga bedömningssituationer eller samla in eget betygsunderlag. Den legitimerade läraren går alltså inte i god för sin kollegas arbete eller för hur enskilda underlag har värderats.” (Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning, s24)

Frågan om att få ta del av betygsunderlag:

Skollagen 3 kap. 17 § anger att: ”Den som har beslutat betyget ska på begäran upplysa eleven och elevens vårdnadshavare om skälen för betyget.”

Skolverket (a.a. , s38) förtydligar: ” De underlag som analyseras vid betygssättningen kan vara både sådana som har dokumenterats och sådana som inte har dokumenterats. Kunskaper som eleven har visat vid mer informella bedömningssituationer och som läraren minns men inte dokumenterat, utgör också underlag som kan vara relevanta i förhållande till betygskriterierna.”

Utredningsresultat

Andelen höga betyg som satts för elever på sommargymnasiet sommaren 2023 i de undersökta kurserna i engelska avviker inte från vad som kan förväntas i förhållande till de betyg som satts för hela den kommunala gymnasieskolan detta läsår. Även om andelen höga betyg för sommargymnasiets elever i kursen SAMSAM01B sommaren 2023 är större än tidigare år, skiljer sig inte betygen satta vid kommunala gymnasieskolor i anmärkningsvärd grad från betyg satta under sommarmånaderna åren 2020-2022 då andra lärare och skolledare ansvarat för kursen vid sommargymnasiet.

Att få en rättvisande bild av hur samarbetet lärare emellan gått till samt vilka betygsunderlag som använts är i princip omöjligt då endast skriftliga sådana möjligen kan uppbringas. Styrdokumentet är också tydliga med att skriftlig dokumentation om detta varken krävs eller ensam är tillräcklig.

Uppsala 2023-12-15,

Christine Kastner-Johnson

Chef kommunal gymnasieskola

Bilaga 1 – Bakgrundsinformation om elever

Fyra av fem elever som fått betyget A i sommargymnasiets kurs SAMSAM01B sommaren 2023 är inskrivna i kommunala gymnasieskolor. Samtliga fyra har bytt skola/och eller program. De eleverna har alltså läst kursen för att deras studieplan ska stämma med mottagande skolas studieplan för programmet. Nedan visas de fyra elevernas samtliga gymnasiebetyg samt deras meritvärden från grundskolan.

Elev 1 – läser kursen pga. byte av skola och program från ES till SA

Meritvärde från grundskolan: 310

Gymnasiebetyg hittills:

DIGDIG01	B
ENGENG05	A
ESTEST01	A
FOTFOT01	B
HISHIS01b	C
MATMAT01b	B
MEPMEI01	C
NAKNAK01b	C
SAMSAM01b	A
SVESVE01	A

Elev 2 – läser kursen pga. byte av skola och huvudman

Meritvärde från grundskolan: Ej tillgängligt

Gymnasiebetyg hittills:

ENGENG05	B
ENGENG06	A
FYSFYS01a	B
GRÄGRÄ0	A
HISHIS01a1	A
HISHIS01b	A
IDRIDR01	A
KEMKEM01	A
MATMAT01c	B
MATMAT02c	B
MATMAT03c	B
MODSPA03	A
PRRPRR01	A
RELREL01	A
SAMSAM01b	A
SVESVE01	A
SVESVE02	A
TEKTEK01	A
TIATIL00S	A
WEUWEB01	A

Elev 3 – läser kursen pga. byte av skola och program från NA till SA

Meritvärde från grundskolan: 282,5

Gymnasiebetyg hittills:

BIOBIO01	F
ENGENG05	E
HISHIS01b	E
MATMAT01b	E
MATMAT01c	F
MATMAT02c	F
MOEPRS01	A
MOEPRS02	A
SAMSAM01b	A
SVASVA01	B

Elev 4 – läser kursen pga. hemflytt till Sverige och byte av program från IB i annat land till EK

Meritvärde från grundskolan: 285

Inga andra gymnasiebetyg registrerade ännu. Ytterligare provningar pågår hos mottagande skola.